

श्रीमती नानकीबाई वाधवाणी कला महाविद्यालय, यवतमाळ.

विषय :- सामाजिक मानवशास्त्र

Sociology (DSC-1)

वर्ग :- बी.ए.भाग ३ (Sem V)

प्रश्नसंच

प्र.१ सामाजिक मानवशास्त्राच्या व्याख्या सांगून सामाजिक मानवशास्त्राचा इतर सामाजिक शास्त्राशी संबंध विषद करा

प्र.२ सामाजिक मानवशास्त्राच्या व्याख्या सांगून सामाजिक मानवशास्त्राचे महत्व सविस्तर लिहा

प्र.३ वंश अर्थ स्पष्ट करून भारतीय आदिवासींचे वांशिक वर्गीकरण स्पष्ट करा

प्र.४ भारतीय आदिवासींचे भौगोलिक वर्गीकरण सविस्तर लिहा

प्र.५ धर्म व्याख्या सांगा

प्र.६ आत्मावाद यावर लिहा

प्र.७ जादूची तत्वे सांगा

प्र.८ पुरोहिताची भूमिका लिहा

प्र.९ शामणाची भूमिका स्पष्ट करा

प्र.१० आदिवासी जमातीमध्ये जादूचे महत्व

प्र.११ निसर्गवाद

प्र.१२ जादू अर्थ स्पष्ट करा

प्र.१३. तुलनात्मक पध्दती

प्र.१४ क्षेत्रकार्य पध्दतीचे महत्व

प्र.१५ प्रकार्यात्मक पध्दती

प्र.१६ सहभागी निरीक्षण पध्दती

प्र.१७ क्षेत्र कार्यपध्दती

प्र.१८ क्षेत्र कार्य पध्दतीमध्ये संशोधकांची भूमिका

प्र.१९ ऐतिहासीक पध्दती

प्र.२० क्षेत्रकार्य पध्दतीचे स्वरूप स्पष्ट करणारी वैशिष्ट्ये

प्र.२१ आदिवासी अर्थव्यवस्थेची वैशिष्ट्ये

प्र.२२ भारतीय आदिवासीचे आर्थिक जीवन

प्र.२३ स्थानांतरीत शेती

प्र.२४ आदिवासीमधील श्रमविभाजन

प्र.२५ विनिमय पध्दत

प्र.२६ आदिवासीमधील अन्नसंकलन पध्दत

प्र.२७ आदिवासीची अर्थव्यवस्था

प्र.२८ आदिवासीमधील उत्पादन पध्दती

प्र.२९ खाली दिलेल्या प्रश्नाचे योग्य पर्याय निवडा प्रत्येक प्रश्नाला १ गुण

१ खालीलपैकी कोणी यांनी अर्थव्यवस्थेचा क्रमबद्ध विकास झाला आहे असे मानून मानवसमाजाच्या आर्थिक विकासाच्या पाच अवस्था स्पष्ट केल्या आहेत.

अ. ऑगबर्न ब. ग्रोसे क. मॅकआयव्हर ड. यापैकी नाही

२. खालीलपैकी कोणी आदिवासींच्या आर्थिक जीवनाचे तीन भागात विभाजन केले आहे.

अ. ग्रोसे ब. ऑगबर्न क. अँडमस्मिथ ड. इहरनफेल्स

३. इहरनफेल्स यांनी आशियातील आदिवासी समाजाच्या संदर्भात आर्थिक जीवनाचे किती प्रकार सांगितले आहेत.

अ. दोन ब. तीन क. चार ड. पाच

४. अँडमस्मिथ यांनी आदिवासींच्या आर्थिक जीवनाचे कशाप्रकारे विभाजन केले आहे.

अ. शिकारी ब. पशुपालक क. शेती करणारे ड. वरील सर्व

५. खालीलपैकी कोणत्या आदिवासी जमातीमध्ये उपजीवीकेचा प्रमुख व्यवसाय पशुपालन हा असतो.

अ. तोडा ब. वारली क. संथाल ड. यापैकी नाही

६. नफा आणि विशेषीकरणाचा अभाव हे खालीलपैकी कोणत्या अर्थव्यवस्थेचे वैशिष्ट्य आहे

अ. आदिवासी   ब. नागरी   क. ग्रामीण   ड. यापैकी नाही

७. कोणत्या जमातीमध्ये पुरुषाप्रमाणेच स्त्रिया देखील शिकार करतात. आणि युद्धांवरही जातात.

अ. ओजिबवा   ब. इफूगाओ   क. तोडा   ड. यापैकी नाही

८. ऑफ्रीकेतील कोणत्या जमातीत पशुची शिकार केल्यानंतर पशूच्या खांद्याकडील भाग परंपरेनुसार नेत्याला दिला जातो.

अ. लॉगो   ब. माओरी   क. वारली   ड. यापैकी नाही

९. अमेरिकेच्या उत्तर-पश्चिम किना-यावर राहणा-या जमातीमध्ये भेट देण्याची एक आगळी वेगळी पध्दत आढळून येते या पध्दतीस काय म्हणतात.

अ. पॉटलॅच   ब. पार्टी   क. नजराना   ड यापैकी नाही

१०. आदिवासी आपल्याजवळील वस्तू दुस-याला देऊन त्या वस्तूच्या बदलीत दुसरी वस्तू घेतात त्याला काय म्हणतात.

अ. वस्तू विनीमय   ब. विनीमय   क. उत्पादन   ड. यापैकी नाही

११. स्थानांतरीत शेतीलाच नागा जमातीमध्ये काय म्हणतात.

अ. झूम   ब. बेवरा   क. दध   ड. जीमटा

१२. खालीलपैकी कोणती जमाती शेती व्यवसाय करित नाही.

अ. तोडा   ब. भिल्ल   क. बैगा   ड. यापैकी नाही

१३. विदर्भातील कोणत्या जमातीमध्ये पारध्याक आणि वाघाई या दवतांना शिकारीच्या देवता मानतात.

अ. कोलाम   ब. नागा   क. संधाल   ड. यापैकी नाही

१४. अंतिम संतती वारसा प्रथा ----- जमातीमध्ये प्रचलित आहे.

अ. किरगीझ   ब. एस्कमो   क. तोडा   ड. वरील सर्व

१५. तांत्रिक साधनांचा अभाव हे कोणत्या समुदायाच्या अर्थव्यवस्थेचे प्रमुख वैशिष्ट्य आहे.

अ. नागरी   ब. ग्रामीण   क. आदिवासी   ड. वरील सर्व

१६. खालीलपैकी कोणती नैसर्गिक संपत्ती मानली जाते.

अ. घर   ब. कपडे   क. आभूषण   ड. यापैकी नाही

१७. खालीलपैकी कोणत्या मानवशास्त्रज्ञाने एक विवाहाला आदर्श विवाह प्रकार संबोधले आहे

अ वेस्टरमार्क   ब पिडींग्टन   क मॅक आयव्हर   ड मॅलिनोस्की

१८. खालीलपैकी कोणी प्राचीन काळापासूनच एक विवाहाचे सर्वत्र प्रचलन असल्याचे मत मांडले आहे

अ मॉर्गन   ब वेस्टरमार्क   क हर्बर्ट स्पेन्सर   ड यापैकी नाही

१९. लैंगिक स्वैराचाराची अवस्था कोणत्या सिद्धांतात मान्य केली आहे

अ बॅचोफेनचा सिद्धांत   ब विकासवादाचा सिद्धांत   क वेस्टरमार्कचा सिद्धांत   ड यापैकी नाही

२०. खालीलपैकी कोणत्या मानसशास्त्रज्ञांच्या मते एक विवाह प्रकारात पती आणि पत्नी यांच्या आयुष्यातील विवाह पहिला व शेवटचा विवाह असला पाहिजे

अ वेस्टरमार्क   ब हर्बर्ट स्पेन्सर   क पिडींग्टन   ड वुकेनोविक

२१. खालीलपैकी कोणते बहुविवाहाचे उपप्रकार आहेत

अ समूह विवाह   ब बहुपतीत्व   क बहुपत्नीत्व   ड वरील सर्व

२२. विवाहातील पती—पत्नीच्या संख्येवरून विवाहाचे मुख्य प्रकार कोणते

अ एक विवाह   ब बहु विवाह   क वरील दोन्ही   ड यापैकी नाही

२३. खालीलपैकी कोणत्या मानवशास्त्रज्ञाने केलेल्या एका सर्वेक्षणानुसार ७८ टक्के आदिवासी जमातीमध्ये बहुविवाहपद्धती आढळून येते

अ हर्बर्ट स्पेन्सर   ब वुकेनोविक   क मरडॉक   ड यापैकी नाही

२४. खालीलपैकी कोणत्या जमातीत भ्रातृबहुपती त्वाची प्रथा आढळून येते

अ इरावन   ब तोडा   क कोटा   ड वरील सर्व

२५. रूढ संप्रदायानुसार वधू मिळवण्याच्या सर्वसामान्य पद्धती कोणत्या

अ क्रयविवाह   ब सेवा विवाह   क विनिमय विवाह   ड वरील सर्व

२६. वारली जमातीत वधूपिताच्या घरी सेवा करणाऱ्या वराला काय म्हणतात

अ लामेटा   ब लामसेन   क घोरोटी   ड गहारिया

२७. आदिवासी समाजात विवाहाला मानला जातो

अ. करार   ब. पवित्र संस्कार   क. वरील दोन्ही   ड. यापैकी नाही

२८. खालीलपैकी कोणी **The History of Human Marriage** या ग्रंथात एकविवाहाचा सिंध्यात प्रतिपादन केला

अ. मॅलिनोवस्की   ब. वेस्टरमार्क   क. हर्बर्ट स्पेन्सर   ड. बॅचोफेन

२९. खालीलपैकी कोणाच्या मते पाच अवस्थामधून विवाहसंस्थेचा विकास झाला.

अ. हर्बर्ट स्पेन्सर   ब. मॉर्गन   क. मॅलिनोवस्की   ड. वेस्टरमार्क

३०. कोणत्या आदिवासी जमातीत आपल्या विधवा सावत्र आईशी विवाह करण्याची प्रथा आहे.

अ. संथाल   ब. अँझटेक   क. वारली   ड. सेमा नागा

३१. विवाह ही स्त्री आणि पुरूषांना कौटुंबिक जीवनात प्रवेश देणारी संस्था आहे

अ. बील्स आणि हॉइझर   ब. बोगार्डस   क. एडवर्ड वेस्टरमार्क   ड. हॅरी जॉन्सन

३२. बैगा जमातीत वधुपित्याच्या घरी सेवा करणा—या वराला काय म्हणतात

अ. लामसेन   ब. खंडाडया   क. घरोटी   ड. लांबडा